

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR

EÖTVÖS KÁROLY

főszerkesztő.

szerkesztői munkatárs.

KIADÓHIVATAL BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 706

SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 706

Ma számunk több közleményen Vezérünk: Közjog és kenyér. A formula-törvény kijátszása

kizárólagos dominanciát volt. Ha irást adnánk nekik, hogy magyar fiuk ezentul se lépnek katonai pályára, s mi megelégszünk azzal, ha osztrákok tanulnak meg magyarul,

vannak s azallat Ausztria szépen kormányoztatja tovább a megszállott tartományokat a maga közgazdasága, a maga kenyérkeresete szempontjából.

szerződés-k csatlakoznak a régiekhez és felmondás egyáltalán nem lesz. Ellenkező esetben a szövetséges kormányok azzal a tudattal fogják a felmondásukat, hogy a rossz következmények nemcsak Németországot magát érinék.

gyanantól el vesztelgő idegen hajók egyanis tisztelték a japán lobogókat, míg az elsüllyedés előtt a megvert orosz hajók felvették a fehér zászlót a megadás jelvényét.

Közjog és kenyér.

Csudálatos választó vonal az a Lajta-patak, német is két országot, de két világot választ el egymástól.

Küzdünk évtizedek óta a magyar udvartartásért. Mert az szép dolog, mert az az állami szuverenitás corolláriuma, mert a nélkül monarchikus országban csonka az állami élet.

Ha pedig azt kérdezi a szives olvasó, hogy a Lajtának melyik partján vagyon a nagyobbik okosság: nem tudunk rá felelni, mert hiszen mi is magyar emberek vagyunk, mi se hagyjuk a közjogot, halálig.

A német birodalmi kancellár beszédéből megtudtuk, hogy a szerződési tárgyalások a monarchiával már nem sokára megindulnak s megtudtuk azt is, hogy rövid időre szóló szerződéseket nem hajlandók kötni.

A tengeren, Korea körül, Fusanponál, valamint Port-Artur előtt is egyre-másra döbögnek az ágyúk és hadi, meg kereskedelmi hajók, amelyek talán még nem is tudták az eseményekről, feltucat száma kerülnek a japánok keze közé.

Ha e tekintet az ember az odaátrol jövő rosszakarattól, sok százados gyűlölettel, akkor is be kell látnia, hogy természetes dolog az, ha ez a két ország nem tudja megérteni egymást.

Öt van a hadsereg ellátásának kérdése. A magyar delegáció hozt évről-évre határozatokat, hogy a magyar gazdaság a hadsereg ellátásában a kvóta aránya szerint vegyen részt.

A formula-törvény kijátszása. Bülw-kancellár nyilatkozik. Bülw-német birodalmi kancellár igen jelentős beszédet mondott ma a birodalmi gyűlésben, amely bennünket eminenter érdekel.

Ime, itt van az a kényszerhelyzet, amelyre az Egyetértés már hajdanában rámutatott: a nagy, ünnepi mámorban, melyet Széll Kálmán dialektikája az országban felidézett, nem igen akartok elhinni, hogy ez a törvény, mint sok más, örökre papíron fog maradni.

A legújabb hírek közül legkiemelkedőbb Port-Artur elfoglalásának híre. Meg nem erősítették meg, de meg sem cáfolták. Mindenesetre olyan esemény volna, amely a közeli időkre a háború további sorsára nagy kihatással lenne.

A mi nekünk az állami élet esztétikája, az nekik kenyér. A mi nekünk idealizmus, nekik kenyér.

Öt van a hadsereg ellátásának kérdése. A magyar delegáció hozt évről-évre határozatokat, hogy a magyar gazdaság a hadsereg ellátásában a kvóta aránya szerint vegyen részt.

A formula-törvény kijátszása. Bülw-kancellár nyilatkozik. Bülw-német birodalmi kancellár igen jelentős beszédet mondott ma a birodalmi gyűlésben, amely bennünket eminenter érdekel.

Ime, itt van az a kényszerhelyzet, amelyre az Egyetértés már hajdanában rámutatott: a nagy, ünnepi mámorban, melyet Széll Kálmán dialektikája az országban felidézett, nem igen akartok elhinni, hogy ez a törvény, mint sok más, örökre papíron fog maradni.

A hatalmak most már valamennyire ki nyilatkoztattak semlegességüket, — még Egyiptom is — és csupán Kína megatartásáért kell nagy aggodalmat diplomáciai körökben. Kína ugyan szintén lett hivatalos nyilatkozatot a semlegesség dolgában, de közeli érdekeltége, valamint a kínai nép forrongása, továbbá a mandzsuriai határ védelmében kifejtett aktivitása azt látszanak bizonyítani, hogy Kína aligha maradhat meg a szögorszemlegesség terén.

A mi nekünk az állami élet esztétikája, az nekik kenyér. A mi nekünk idealizmus, nekik kenyér.

Öt van a hadsereg ellátásának kérdése. A magyar delegáció hozt évről-évre határozatokat, hogy a magyar gazdaság a hadsereg ellátásában a kvóta aránya szerint vegyen részt.

A formula-törvény kijátszása. Bülw-kancellár nyilatkozik. Bülw-német birodalmi kancellár igen jelentős beszédet mondott ma a birodalmi gyűlésben, amely bennünket eminenter érdekel.

Ime, itt van az a kényszerhelyzet, amelyre az Egyetértés már hajdanában rámutatott: a nagy, ünnepi mámorban, melyet Széll Kálmán dialektikája az országban felidézett, nem igen akartok elhinni, hogy ez a törvény, mint sok más, örökre papíron fog maradni.

A hatalmak most már valamennyire ki nyilatkoztattak semlegességüket, — még Egyiptom is — és csupán Kína megatartásáért kell nagy aggodalmat diplomáciai körökben. Kína ugyan szintén lett hivatalos nyilatkozatot a semlegesség dolgában, de közeli érdekeltége, valamint a kínai nép forrongása, továbbá a mandzsuriai határ védelmében kifejtett aktivitása azt látszanak bizonyítani, hogy Kína aligha maradhat meg a szögorszemlegesség terén.

A mi nekünk az állami élet esztétikája, az nekik kenyér. A mi nekünk idealizmus, nekik kenyér.

Öt van a hadsereg ellátásának kérdése. A magyar delegáció hozt évről-évre határozatokat, hogy a magyar gazdaság a hadsereg ellátásában a kvóta aránya szerint vegyen részt.

A formula-törvény kijátszása. Bülw-kancellár nyilatkozik. Bülw-német birodalmi kancellár igen jelentős beszédet mondott ma a birodalmi gyűlésben, amely bennünket eminenter érdekel.

Ime, itt van az a kényszerhelyzet, amelyre az Egyetértés már hajdanában rámutatott: a nagy, ünnepi mámorban, melyet Széll Kálmán dialektikája az országban felidézett, nem igen akartok elhinni, hogy ez a törvény, mint sok más, örökre papíron fog maradni.

A hatalmak most már valamennyire ki nyilatkoztattak semlegességüket, — még Egyiptom is — és csupán Kína megatartásáért kell nagy aggodalmat diplomáciai körökben. Kína ugyan szintén lett hivatalos nyilatkozatot a semlegesség dolgában, de közeli érdekeltége, valamint a kínai nép forrongása, továbbá a mandzsuriai határ védelmében kifejtett aktivitása azt látszanak bizonyítani, hogy Kína aligha maradhat meg a szögorszemlegesség terén.

Az Egyetértés tarczaja.

Kossuth kritikusanak leleplezése.

(Régi magyar nyelvünk és a Nyelvtörténeti Szótár. Irta: Ballagi Aladár.)

A nyolcvanas évek elején Kossuth Lajos számos cikket írt a hazai lapokba s e cikkek a hontalan kormányzó szobes látókörének, sokoldalú tudásának örökidőkre szóló tanulságai lesznek.

vet! Hiszen csak a 19-ik században kezdjük bojtárnak ejteni e szót, azelőtt bujtárnak mondtuk. Az egész hasonlóság tehát, pusztán véletlen, a mi a lakust megévezsztheti, a nyelvtudós azonban — mosolyog rajta. Hogy pedig az így van és nem másként, arra Szarvas Gábor példaként sorol fel a régi nyelvből és végül kimondta, hogy a 19-ik századnál korábbi irok közt egyetlenegy sincs, a ki a bujtárt bojtárnak írta volna.

geniusz legremekőbb termékének nevezte, kritikusi elemelték, s így történt, hogy az Akadémia baberral és jutalommal koszorúzza meg a Nyelvtörténeti Szótár. Simonyi Zsigmond pedig az Akadémiában kijelentette, hogy e szótár nélkül egy lépést sem lehet tenni a botlás kockázata nélkül, miért is a megalkotandó új Nagy Szótár csak az által lesz megbízható, hogy a Nyelvtörténeti Szótár megadta neki a kellő történeti, a tudományos alapot.

gyűjtő egymagában 341-et a többi 45-re tehát 241 maradt. A szerkesztők közül Szarvas Gábor 16 év alatt 17 munkát dolgozott fel, Simonyi Zsigmond 30-at. E különös munkamegosztás következménye aztán az lett, hogy a szerkesztők a 16 évig készült munka előszavában különböző mentegődéseket állottak elő. A szerkesztők — olvasható a bevezetésben — meg arra nézve sem vállalnak kezességet, hogy a feldolgozott műveknek minden fontosabb adata helyet talált a szótárban.

menta Appadianába tartozó művekkel ugyanígy bántak el. A Nyelvtelen Jegyző latin nyelvű történelmi műveiben előforduló magyar szók közül kimaradtak olyanok is, amelyek értelmezése körül ezidáig viták folytak, s amelyekről könyveket írtak össze, mint például a tömlő régi neve: a tulbon. Kimaradtak még: havas nyír, patak, — nek hét, hómósér, ér, szín, esküldő, istáros, állás, más, éger, porozló, ur, gömör, törzök, vójas, jobbaj, szer, kenez, tetevetlen, sátor, lop, balaton, fertő, moesonny, várad, tornás, bors, körtvélytő, rákos, curcusar (Sorokar?) szék, székső, szerence, himesudvar, sár, erdő, farkas, szeg, gyér, bolondos, agg stb. stb.

Egy alkalommal nyelvtudományi cikket is tett közzé. Azokról a kövesszókrol emlékezett meg, amelyek a magyar nyelv az olaszról vett át. A cikkek megírására egy olaszországi ut emlékezete adott alkalmat. Kossuth a Campagnában való jártában megelpevet hallotta, hogy az olasz juhász-gazda a legényét bojtáro-nak szólítja s így kétségtelemek tñnt fel előtte, hogy a juhász-bojtár nevét számos más szóval együtt az olaszról kölcsönöztük. A cikket, melyben sok egyéb is volt, minden lap sietett ismeretelni, mint Kossuth Lajos nyelvészeti tudásának egyik bizonyítékát.

Kossuth e támadásra nem felelt, a mi nagyon is érthető. Nem az volt a célja, hogy polemikába bocsátkozzon, csak s-amat akart adni egy megféléstől. Szarvas Gábor azt mondta rá: a fölfedezés nem ér semmit — hat jól van, ne érjen semmit.

Ballagi azallat, míg mindezek egymást követő sorrendben végbementek, a csodaváltozó buzgalommal és kitartással óriási munkát végzett. Időt nem kímélve, sőt azzal hátrátalanul pazarol bányá, mindazokat a forrásokat, melyek a Nyelvtörténeti Szótár megjelenéséig ösmerekek lettek, szóval az egész régi magyar irodalmat szőröl-szóra, sőt betűről-betűre átkutatta és a Nyelvtörténeti Szótár adataival összehasonlítta. Az óriási munka 1-50 kötetének első fele 448 nagy nyelvezdrét oldalon: Régi Magyar Nyelvünk És A Nyelvtörténeti Szótár cím alatt néhány nap előtt hagyta el a sajtót.

Hogy mennyire igazuk volt a szerkesztőknek, csak a Ballagi Aladár könyvéből ítélehető meg előjában, mert csak ő vette magának azt a fáradságot, hogy ezeknek a hiányoknak utánajárjon, az 582 forrásművet újra átkutassa és így módon megállapítsa a Nyelvtörténeti Szótár hiányait s azokról tüzetesen beszámoljon.

Bizonny, ez nem tréfa dolog. A Nyelvtörténeti Szótárnak az a feladata, hogy a nyelv szókészete a lehetséges megnevezésével és a megfelelő helyesírási eltérések feltüntetésével tegye hozzáférhetővé. Már most milyen megbízhatósága van egy olyan műnek, amely éppen a legregibb, tehát legjellegzetesebb és legtanulságosabb lefolyólyakról egy egész sereg szóval mit sem tud, és így ama szavak legregibb alakját sem mutatja be?

Ez a bábok irigységet kellették a szaknyelvések taboralán. Szarvas Gábor nekronott a Nyelvtörténet és a nyelvészeti gesztusok között jelentette ki, hogy igen szép dolog ugyan Kossuthól a nyelvészeti terére tett kirándulása, de ahhoz tudomány is kellene ám, nemcsak nyelvészeti és megfigyelő tehetség.

De hiszen akkor Szarvas Gábor családott és Kossuthot olyan állással tortolta le, a mely vagy felülte volt, vagy rosszhiszemű! Szarvas Gábor nyelvtörténelmi ösmerekeit ezután mindinkább növekvő érdeklődéssel kezdte tanulmányozni Ballagi. Kiváló alkalmat nyújtott erre a Magyar Nyelvtörténeti Szótár megindulása, melyet Szarvas Gábor és Simonyi Zsigmond az Akadémia költségén tizenhat éven át, évi 1000—1000 forintért szerkesztettek, s ugyancsak az Akadémia költségén füzetekben adták ki.

Senmi sem állt tolnak távolabb, mint a neolog és az ortholog irányzat vitába beleegyedni. És Ballagi Aladár könyvének legregtebb zarában sem találni támadást az ortholog irány ellen, de nem találni védelmet a neologianak sem. Ez a könyv nem vitairat. Nem, ez — ítelet. Ítelet, amely nem körülírásokkal igyekszik az igazság helyett annak legalább a látszatát fölépíteni, ez a könyv unikum abban, hogy ami benne van: annak ezafolásába nem lehet bocsátkozni, aki azt elovassa: eleven érzésé válik benne, hogy igazságot, az igazság egész hadrendét látja maga előtt. Nem a szerző ítélt, nem a könyv, maga az olvasó kényszerül rá; akár neolog, akár ortholog: a lelkiösmerete néma nem maradhat.

Hogy a mulasztások mily mértékűek a Nyelvtörténeti Szótárban, erre vonatkozólag Ballagi könyvéből azt a meggyőződést merítjük, hogy az állítógat feldolgozott 582 forrásmű közül, a Halott Beszédőt Gvadányi egyetlen egy mű sines, mely igazán föl lenne dolgozva.

A nyelvészeti szótárról azonban még sulyosabb beszámítás alá eső dolgokat is sorol fel a Ballagi könyv. Bebizonyítja ugyanis, hogy a Nyelvtelen Jegyző magyar szavainak több mint a felét — másodkézből vették át. Mintás Floriánból és Kreszenziából. Bizonyság rá a szó és betű szerinti átvett, ezek által megcsönkített szöveg és hibás orthografa, sőt néhol a híven leírástól — sajtóhibák is. Hasonlóan bant el a szótár Kézai Gesta Hungarorumjával, azonban — mutatónak talón elég is ennyi. Mert nem a lapok, de egy jókor füzet telnek meg vele, ha a kimaradt szavak roppant tömegéből csak az érdekesebbeket fölsorolni akarvánk. A kodexek feldolgozása oly hibásar és hiányosan történt, hogy a szerkesztők a legtöbb esetben meg sem nézték magukat az eredeti kodexeket, így aztán egyik híltát a másik után követik el, a mi néha csúfos felsüléseket is von maga után. A nyelvtör

Páris, febr. 12.

A Havaj ügynökség tiencsini jelentése szerint a japánok kedden megkísérelték a Liau-Tung félsziget legszorosabb helyén a csapatoknak partraszállását...

Tokió, febr. 12.

A tengerészügyi minisztérium kijelentése szerint hadi csempészétek tekintetében: 1. fegyverek, tülszék, robbanóanyagok, valamint nyersanyagok, u. m. ólom, salétrom...

A megszavazott millió.

A hadügyi albizottság anyagi nyugalommal megszavazta azt a teleréki milliót, amit Pitréich ur öt exceczenziája kívánt tőle. Szemhunyorítás nélkül adták meg a közös hadügyi miniszternek az új anyukra kért tizenöt millió koronát is...

A különbségek.

A tizedik tétel: többszükséglet a második tüzerhadapródiskolának 1904-iki év szeptember elsejétől eszközökre kifizetésére 128,870 korona. Múnnich Aurél előadja a tétel szavát...

Antiztek a polgári szolgálatban.

A tizenötödik tétel: többszükséglet a katonai nyugdíjnyújtás polgári szolgálatba átlépő antiztekre való tekintettel 165,000 korona. Múnnich Aurél előadja ismertetése után...

Az ügyek tárgyalása.

A határozati javaslatot illetően a bizottság tudomásul veszi, hogy a közvetlen beszerzési rendszerbe bevált. Az 17. és 18. tételek észrevételei nélkül elfogadhatók.

A rendkívüli szükségletek.

Következik a rendkívüli szükséglet tárgyalása. Múnnich Aurél előadja a rendkívüli szükséglet tárgyalását, melyet a bizottság tudomásul vesz, hogy a közvetlen beszerzési rendszerbe bevált.

hogy e szakmába mind többen kívánják fölvetni.

Pitréich megint titkolózik. A tizenhatodik tétel: egy katonai attaché állásának rendszeresítése Szófiában 19,000 korona.

A hadsereg és a termelők.

A 17-ik tétel: A természetbeni élelmiszer többszükséglete, amely az élelmiszeri cikkekre vonatkozik, a függőben maradt valással együtt tárgyalatik.

Miklós Odón az élelmiszeri cikkek albizottság elnöke elterjeszti az albizottság jelentését. Ujal a do og nagy közgazdasági jelentőségére. A főszeg némi csökkenést mutat, a mely azonban csupán arra vezethető vissza, hogy a tabori és tereparányok számára szükséges legénység létszáma nem iktattatva be, ezeknek ellátásáról gondoskodni nem kellett.

Az ügyek tárgyalása.

Az ügyek tárgyalása. A bizottság tudomásul veszi, hogy a közvetlen beszerzési rendszerbe bevált. Az 17. és 18. tételek észrevételei nélkül elfogadhatók.

Az ügyek tárgyalása.

Az ügyek tárgyalása. A bizottság tudomásul veszi, hogy a közvetlen beszerzési rendszerbe bevált. Az 17. és 18. tételek észrevételei nélkül elfogadhatók.

Az ügyek tárgyalása.

Az ügyek tárgyalása. A bizottság tudomásul veszi, hogy a közvetlen beszerzési rendszerbe bevált. Az 17. és 18. tételek észrevételei nélkül elfogadhatók.

Az ügyek tárgyalása.

Az ügyek tárgyalása. A bizottság tudomásul veszi, hogy a közvetlen beszerzési rendszerbe bevált. Az 17. és 18. tételek észrevételei nélkül elfogadhatók.

A fegyverek folytatólagos értékesítésének számbavételére 4 millió korona) élnök az kérdezi, hogy hany W-rnd fegyver van még? Ugron Gabor kérdéseket intéz a fegyverek minőségére és a tartalékfegyverek készítésére nézve.

Krobatin vezérőrnagy bizalmas felvilágosításai után gróf Apponyi Albert kérdezi, hogy a megrendelésben mennyiben részesül a magyar ipar? Krobatin újabb felvilágosításai után az albizottság tudomásul veszi a választ, a mely szerint a megrendelésnél a magyar fegyvergyár részvételére a króta arányának megfelelő és hogy a hadügyi kormány a rekompenciációra is tekintettel volt, a mely a magyar fegyvergyárnak azért volt nyújtandó, mert a régi-beli eszlandókban az arány nem volt teljesen megfelelő.

A tétel megszavaztatott.

A második tétel (néhány érdektelt helynek új szerkezeti ágyakkal való felszerelése 2,250,000 korona) Ugron Gabor a nagy kaliberű vargák rendszeresítésére vonatkozólag és az ofenzívára való ostromgyárukra nézve intéz kérdéseket, melyekre Krobatin vezérőrnagy megadja a bizalmas felvilágosításokat, a tétel elfogadtatott.

Ez a többi tételei változatlanul fogadatik el.

A második cikkmel (vasúti ügy) Apponyi Albert utal a magyar gyáriparosok országos szövetségének emlékiratában arra nézve emelt panaszra, hogy a vasúti ügyekre nézve a magyar ipar részbenesen nagyon kesély. Lovag Pitréich közös hadügyi miniszter válasza után a 14. cikkmel (gyárak) és (törvény) válságára nézve Bolgar Ferenc és gróf Keglevich István kérdéseket intéznek a lötekek közöttben előforduló szerencsétlenségekre való tekintettel tervezett külön lötecker és löteckernek ez ókól szükséges átalakításra természetéről, a melyekre Krobatin vezérőrnagy a kért felvilágosításokat megadta.

A 15. cikkmel (az erődítési intézkedésekre vonatkozó szükségletek) Pitréich lovag hadügyi miniszter a bizalmas felvilágosításokat megadta.

A 17. cikkmel, vagyis az első építkezési részleknél Múnnich Aurél tekintettel a magyar képviselőházban előfordult interpellációra, kérdést intéz az iránt, hogy miért nem építnek Magyarországon helyőrségi kórházakat? Erre nézve Pitréich közös hadügyi miniszter azt a választ adja, hogy itt a tényleges szükséglet a mérvadó.

A lóporgyártásánál gróf Apponyi Albert figyelemztel arra az elvre, hogy a hadsereg üzemi vállalatában Magyarországra nézve a részszedés fokozatosan érsekkel el.

Az élelmiszer hangszolgáltatni fog. Okolicsanyi László felveti a magániparnak okozott verseny kérdését.

Krobatin vezérőrnagy részletesen megvilágosítja az ügy állását.

Gróf Eszterházy János kérdést intéz egy Steinfeld megett területének nagysága iránt.

A felvilágosítás később fog megadatik.

A gráci ruhakartára felvett 150,000 koronás tétel tekintetében Bolgar Ferencnek egy részletkérdésére Walthor ezredes adja meg a szükséges felvilágosításokat.

Ez után a hadügyi költségvetés részleteiben is megszavazatik.

Az ügyek tárgyalása.

Tíz percnyi szünet után következett az új tábori ágyura az 1904. évre folytatásképpen kért 15 millió korona iránt való előterjesztés tárgyalása.

A delegáció udvarias.

Múnnich Aurél előadó megemlíti, hogy a tarackok és új hegyi agyu rendszeresítésére a legutóbbi delegáció 38 millió koronát megszavazott. Ismertetni a hadügyi kormány előterjesztését Kéri a bővebb felvilágosítás.

Elnök maga is sulyt helyez a kérdés beható objektív megvilágítására. Kéri a hadügyi minisztert, hogy szokásos nyilatkozásával és alaposággal nyilatkozzék a hadügyi kormány a kérdésről.

Gróf Apponyi Albert megemlíti a magyar ipar részvételének ügyét. Erre nézve szakkörökben és a sajtóban sok a panasz. Kéri, mennyiben részesül ekkor a magyar ipar a megrendelés-ekben?

Miklós Odón Apponyi kérdésekre kiegészítően a jövő megrendelésekre vonatkozólag is kerdeszt intéz.

Krobatin vezérőrnagy kimerítő bizalmas felvilágosításokat ad.

Elnök konstátálja, hogy a hadügyi kormány eljárása mindenben megfelelő a magyar országos bizottság intencióinak és az elszámolás is arra való tekintettel a legkorrektebbül van keresztülvittve. Javaslata, hogy visszakér a jelenlétes egy p-szus, amely szerint az albizottság a nyert felvilágosításokból és a vele közölt kimutatásokból az a megnyugtató meggyőződést nyerte, hogy a magyar ipar a szállításokban kellő mértékben részesülve van.

Ugron Gabor és gróf Apponyi Albertnek e passzus szövegére nézve tett észrevételei után alter az albizottság magának az ügykerdesnek tárgyalására.

Az ügyek tárgyalása.

Lovag Pitréich közös hadügyi miniszter részletesen taglálja az ágyureform kerest.

Krobatin vezérőrnagy a műszaki részletekre és a költség kérdésére nézve ad felvilágosítás.

Elnök felhívja a bizottság tagjait, hogy a nyert felvilágosításokat, mint szigorúan bizalmasakat, kezeljék.

Az élnök, gróf Apponyi Albert, Miklós Odón, Szerb György és Ugron Gabor ismételt kérdéseire lovag Pitréich közös hadügyi miniszter és Krobatin vezérőrnagy megadja a kívánt felvilágosításokat.

Elnök megköszönve a kapott részletes felvilágosításokat, megnyitja a kérdés felett a vitát.

A vita.

Gróf Apponyi Albert annak megszavazásáról, ami az intenzív fejlesztésre szükséges, nem zárkozhatok el. Álláspontját részletesen a plenáriumban fogja kifejteni. A székembereknek el kell hinni és annál szivesebben elhiszi, mert ezen a téren világhírű emberek vannak, hogy a materiális is bizonyos reformok szükségesek.

azért, hogy a közös hadsereg, már csak a morális hatásra való tekintettel is, fegyverzett és harcokéves tekintetében a modern hadseregek színvonalán ne tartassék. Ily értelemben kérdezi az albizottság, megszavazta-e az összeget? Az albizottság a 15 millió korona rendkívüli szükségletet megszavazta.

Végül Múnnich Aurél előadó javaslatára néhány hitel felhasználási és elszámolási határideje meghosszabbítatik.

A jelentés hitelesítése végett az albizottság kedden délután öt órakor tart ülést.

Ez az a hadügyi albizottság ülését délután egy-negyed négy órakor berekesztették.

A négy egyesült albizottság hétfőn délelőtt tíz órakor ülést tart a megszallott területen levő csapatok rendkívüli szükségletének tárgyalása végett.

Oszták tehetetlenség.

Ismételtlen rámutattunk arra a képtelenségre, hogy a közös kormányzat organumai megrendeléseiknél vagy teljesen mellőzik a magyar ipart, vagy ha már kényszerűségeiből juttatnak neki valamit belőlük, nem annyit, a mennyi Magyarországot a közös kiadásokhoz való hozzájárulása arányában jogosan megilleti. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége is felszólalt már ez ellen többször s legutóbb egy héttel ezelőtt alaposan megokolt felterjesztést intézett a kormányhoz s azt a delegáció tagjainak is megküldte. A magyar delegációnak ugy tengerészeti, mint hadügyi albizottsága már foglalkozott a gyáriparosok emlékiratával, s a hadügyi albizottság tegnap ülésén egyhangulag olyan határozati javaslatot fogadott el, mely egész terjedelmében magában foglalja a magyar gyáriparosok emlékiratában kifejtett összes pontozatokat.

Az osztákot természetesen nem jó szemmel nézik s minden követ megmozdítanak, hogy a magyar gyáriparosok jogos kívánságainak teljesítését megakadályozzák. Az oszták iparosok három legfontosabb képviselő-tülete együttesen s azonkívül a bécsi kereskedelmi kamara külön felirt az oszták delegációhoz a magyar iparosok emlékiratában foglalt követelések ellen, természetesen erősen támadva a magyar ipart.

Az osztákot erőszakossága arra indította a gyáriparosokat, hogy erőlyesen fellépjenek s Szövetségük most újabb terjedelmes és az előzőknél is részletesebb számszerű emlékirattal felel az oszták testületnek támadásaira.

Örülünk, hogy a Gyáriparosok Országos Szövetsége erőlyesen sikra száll a magyar ipar érdekei védelmében. Csakis erőlyesen és kitartó akcióval lehet az oszták szívósággal bírti s azért valóban kívánatos, hogy gyáriparosaink ne engedjenek mindaddig, amig jogos ügyüket diadalra nem juttatják.

Újabb memorandumában a Gyáriparosok Szövetsége élesen bírálja a hadtengerészeti képviselőtársaság a magyar tengerészeti albizottságban adott felvilágosításait és felvet egyúttal még több oly újabb kérdést, melyet eddig még nem tárgyaltak, bár magyar szempontból nagyon is megérdemelte volna.

Első sorban azt kérték a magyar iparosok, hogy a hadsereg és hadtengerészeti szükségletének Ausztria és Magyarország között való megosztásánál ne vonják le az öszükségletet, hanem számítsák be a kincstári gyárak termelésének öszegét az Ausztriának adandó kvótába, mert kétségtelen, hogy a gyárak termelése értékbeli körülbelül 50 százalék személyi kiadásokra (tisztviselői fizetés, munkások bére, napszámok, fuvarosok stb., akik mind osztákok) esik. Ezen 50 százalék mondhatni utolsó fillérig és azonnal kerül vissza az oszták gazdasági forgalomba. Tapasztalati adatok szerint mondhatni továbbá, hogy új Ausztriában, mint Magyarországon a munkás és a fix fizetésre utalt kisebb tisztviselő keresményének körülbelül telemes része visszafoly az állami kincstárba egyenes és fogyasztási adók czimén. Nagy előny jut tehát Ausztriának a munkabérekéből, valamint azt sem lehet tagadni, hogy az oszták államkincstár ezen a czimén oly jövedelemhez jut, amelynek megfelelő jövedelem nem jut a magyar államkincstárnak.

Második kérdése a magyar gyárosoknak egyeztetés abból áll, hogy a magyar delegációnak a szállítások megosztására nézve már többször elfogadott határozati komolyan hajtsa végre, nevezetesen, hogy Magyarországon azokban az iparágakban, melyekben versenykepes, kárpótlási kapjon azon cikkekért, melyekben a megrendelő Magyarországon éppen nem, vagy nem a törvényes arányban történnek. Az oszták iparosok egyetlen okot sem tudnak ezen kívánság jogosultsága ellen felhozni, tehát egyszerűen azt mondják rá, hogy elfogulatlan, mert az oszták ipart suttánja. Hogy mennyire nincs az osztákoknak nyire, hogy a követelés komolyan vétessék, az kitűnik abból, hogy egyesesen a monarchia védőképességét jelképező — teljesítés esetén — vezélyeztetve. Találón jegyzi meg ezzel szemben a M. Gy. O. Sz., hogy ezek a hazafias aggodalmak csodálatos módon csak olyankor nyilatkoznak meg, mikor Magyarországról van szó. Ellenben nem nyilatkoznak meg akkor, mikor a hadtengerészeti konstrukciója alkalmával a hadügyi kormányzat három oszták czegegel egyezett meg arra nézve, hogy a szükséges öszes munkára tükra berendezkedjenek.

A harmadik pont, mely ellen az oszták iparosok felszólalása irányul, arra vonatkozik, hogy a szállítások Magyarországot megillető részének kifizetése és odaítélése függetlenül az Ausztriában német kivételése esetében eléri árákól történnék, feltéve, hogy a magyar ajánlattevők árai a hadügyi miniszterium és a magyar kereskedelmiügyi miniszterium szakértő közegét által megállapított egyezségeknak megfelelőek. Ezzel szemben az oszták iparosok két kifogást emelnek. Az egyik, hogy ezzel a magyar hadsereg gazdaságilag önállósítatának, a második az, hogy ezzel a közös hadügyi kormányzat túlságos kiadásokra kényserztetnek. Az elsőre nézve megjegyzi a M. Gy. O. Sz., hogy csakugyan teljes rendelkezési jogot kíván az országban a hadsereg kiadásainak Magyarországot megillető kvótá szerinti részét tekintetében.

A második ellenveté- illetőleg pedig utal az emlékirat arra, hogy a Szövetség által javasolt módzatok alkalmazásával minden igazolatlan túlkifizetés eljete vétketnek.

A közös szállítások terén Magyarországnak kijutó partást frapps módon illusztrálja a M. Gy. O. Sz. azzal is, hogy még a magyar delegáció elé terjesztett költségvetési előterjesztések is egytől-egyben Bécsben a cs. és kir. (oszták) államnyomdában készülnek. Erre pedig semmiféle szék-

ség nincs, mert ezek a nyomtatványok helyesen csak Budapestben a magyar kir. állományokban készülhetnek volna. Mindezek alapján a M. Gy. O. Sz. ismételen kéri a magyar delegáció tagjait, hogy egy a magyar delegáció határozatainak és utasításainak, mint a magyar ipar törvényes kívánságainak szemrezenek érvényt a fennfoglalt öszes kérdések tekintetében.

Budapest, február 12.

A munkások választó-joga.

Gróf Tisza István — amint értesülünk — körlevelet intézett a számottevő gyáriparosokhoz. Azzal a kérdéssel fordult hozzájuk, hogy vélekedésük szerint a gyári munkások mely részei volnának és milyen körülmények közl bevonhatók a tervezett választói reform keretében. A miniszterelnök az adandó válaszokat rövid időn belül kéri.

A függetlenségi párt üdvözlése.

Kossuth Ferencnek ma a következők jejjegyzőkönyvi kivonat érkezett:

Jegyzőkönyv.

Mely felvételét Ricsén (Zemplén) 1904. február 10-án tartott közösi képviselőtestületi gyűlésben. Jelen voltak az alulírtak: Tiszteletű Bacskay Károly református lelkész ur indítványozta, hogy nagyságos Kossuth Ferenc képviselő úrnak és párjának, a miért az általuk kivított és a nagyméltóságos miniszterelnök ur által hozott nemzeti vitaművelésnek nem áll megvalósítása utján az obstrukciónak edes-hazánkra már átokhá vált fegyverrel, öszinte bizalmunkat fejezzék ki.

Közösi képviselőtestületünk egyhangulag nagyságos Kossuth Ferenc úrnak és párjának böles politikai magatartásáért legszíntébb bizalmat nyújtunk. Kelt máj. Köröndi József, (P. H.) Bacskay Károly, ref. lelkész, Zuelzer Ignác, Köröndi István, Kossai József, Spos János, Deák György András, id. Köröndi József, Kelemen József, Deák József, Váci János, közzösi képviselő-testületi tagok.

Fejérváry a királynál.

Bécsből táviratozzák ellenőrizhellen forrásból, hogy báró Fejérváry Géza volt honvédelmi miniszter tegnapelőtt kihallgatáson volt a királynál.

Az új szatmári főispán.

A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Kristóffy Józsefet végre mégis kinevezte a király Szatmárvármegye és Szatmárnémeti főispánjának. A szabadelvű pariban sajnálták, hogy megy, Szatmárban meg nem örülnek annak, hogy jön.

Nyugdíjazások a kereskedelmi miniszteriumban.

A kereskedelmi miniszterium magasabb rangú tisztviselői sorában két nyugdíjazás lesz közelebből. Sorban két nyugdíjazás lesz közelebből. Sorban két nyugdíjazás lesz közelebből. Sorban két nyugdíjazás lesz közelebből.

A legújabb Bánffy-programm.

Az Uj párt röpirata.

Az Uj párt-nak meglent jelent meg programja. Ezáltal tizenegy pontot ölel fel, de továbbra is a hatványos törvény feketé sárga alapját akarja nemzeti színekkel átfesteni.

A program különben — unost-nyest beszélünk róla eddig is — követeli az egyenes a magyar nemzeti állam kiépítésére vezető eszközöket, a magyar államiaságnak a külképviseletbe való megnyitkozását, a hadseregben a magyar nyelvetnek s az alkotmányos érdekeknek egy a tisztá oktatás, mint a le- gényesgi kiképzés, a vezényelt, szolgálat s jelvények teljes érvényesülését, magyar közművelődési politikát, a választói jog kiterjesztését, a romai katolikus egyházak autonómiajának végleges szervezését, a nem katolikus egyházak rendezése ügye lyezését, magyar nemzeti jegybankot, önálló vanderületet, új telepítési rendszert, a munkahány megszüntetését nagyarányú be- ruházások fogantatavételét, a városoknak s a községeknek az állami feladatok teljesítéséért való kárpótlását, az adórendszer reformját, a létminimum védelmét, a közigazgatás átalakítását, a tisztviselő pragmatikát s a tisztviselői fizetés végleges rendezését, munkügyi intézményeket, az igazságszolgáltatás egyszerűsítését, végül a paritásnak megfelelő magyar udvartartást.

Öszintén bevalljuk, ennél többet igazán nem lehet követelni. Hogy ebben a programban mit kéri kölesön Bánffy Dezso a függetlenségi párttól, arra már rámutattunk. Azonban az, hogy ebben a programban, a melyről nem tudjuk, hogy már végleges-e, ugyanaz a Bánffy Dezso, a ki a volt nemzeti párttal szemben a legfrégebb közösi konzervatívizmussal hangoztatta és érvényesítette, most néhány esztendő múlva Apponyitól veszi kölcsön a programját, de tovább megújunk, a kiegészítés kereteinek tagításában dolgában alaposan tullicizálja Apponyit, mindenesetre mulatságos.

De hát hiába, nálunk a tullicizálás a legfrégebb taktika. Addig, amíg lehet, tullicizálják a mi vezető kormánypartti politikussunk egymást Bécsben azed, hogy ki éri be kevesebb nemzeti aggodalmánnyal. Lásd a Tisza István trappans példát. Amikor pedig ez a laktrák befagy, egyéni sikerrel nem kecse-

gyakori dörgéssel és viharokkal. A vízár a város valamennyi pincéjébe behatolt.

A ki kéri a szociális szep viragokat es konyhakerti mezeket akar, az fele zse magassal...

Bendel Gusztav, Malmok és gyarak umezhez szükséges kullonlegessigi gepok es kellek raktara...

Nyeres- es szajgyarto iparnak egyik szoknelk az iparagoknak melyek evkezeken kezeztul...

FARSANG.

Az ezüst bál.

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

A Vigadó falai lehar és ezüst szímben ragyognak a villanyfényben, a lépcsőházat világosítják...

A páholyok közönsége tíz órakor foglalta el a helyet és ezalatt a bájos ezüst dominó és a kis terembe gyűltek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Az ezüst bál. A bál tettek óta beszélték róla és sokat is váltak föltételek...

Aranka, dörgmei Antal Jánosné, Balazsejovszky Karolyné...

Stokholm, febr. 12. Helsingforsból jelentik levélben: Midón február 5-én a Rubeberg napon...

Az angolok ellen. Stokholm, febr. 12. Helsingforsból jelentik levélben: Midón február 5-én a Rubeberg napon...

A dinamitos ember. Liverpool, febr. 12. Midón a vámbírók egyik New-Yorkból a Majsztie göcsöz...

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET. Primadonna haboruság. A kudisszak mögött megint esemény készül.

Gyermekbál az Urániában. A telen a belvárosi iskolában Winter Gyula igazgató felügyel...

A népi újságja. A függetlenségi ideáknak eddig nem volt olyan napilapja...

A függetlenségi párt vezetőit és főembereit bizonyára követni fogják a vidéki függetlenségi pártok...

Vidéki elarusítók, a kik ezzel jobbra melékjövdelemre tehetnek szert, jelentkezzenek a Kurucz Újság kiadójánál...

TAVIRATOK.

Interpelláció mirőlünk.

Roma, febr. 12. A kamarában Santini a következő interpellációt terjesztette elő: Abban a helyzetben van-e a külügyminiszter...

A balkáni események.

Konstantinápoly, febr. 12. Török részről a parlamentnek jelentik ki Petrow bolgár miniszterelnöknek a szobránjében tett kijelentését...

Az angolok ellen.

Stokholm, febr. 12. Helsingforsból jelentik levélben: Midón február 5-én a Rubeberg napon a Helsingfors-i angol konzulátus...

A dinamitos ember.

Liverpool, febr. 12. Midón a vámbírók egyik New-Yorkból a Majsztie göcsöz...

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Primadonna haboruság. A kudisszak mögött megint esemény készül. Jó darab ideig csöndes volt a színházi harszer...

Gyermekbál az Urániában. A telen a belvárosi iskolában Winter Gyula igazgató felügyel...

A népi újságja. A függetlenségi ideáknak eddig nem volt olyan napilapja...

A függetlenségi párt vezetőit és főembereit bizonyára követni fogják a vidéki függetlenségi pártok...

Vidéki elarusítók, a kik ezzel jobbra melékjövdelemre tehetnek szert, jelentkezzenek a Kurucz Újság kiadójánál...

levélben felkérte a művésznőt, hogy a darab előadását ne akadályozza meg, hanem lépjen fel.

Ime, így áll a dolog. A legújabb primadonna-haboruság fejleményei előtermészen érdeklődéssel néznek.

Az Operaházban holnap, szombaton, Wagner Richard halálának évfordulóján az „Istenek alkonya” kerül színre...

Megjött a papa a Hólabádban. Erdélyi Zsófia kis egyfelvonásos a legelőkelőbb műveltségű előadásban vasárnapoz egy hétre...

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A fővárosi törvény revíziója. A belügyminiszteriumban — úgy látszik — csakugyan kezdenek érdeklődni a fővárosi törvény iránt...

Az előkészítési munkáit nem Fascho-Moys miniszteri tanácsos, a fővárosi ügyek előadója vezeli, hanem Sándor János, az államtitkár.

Hát ez így nem mondható szerencsés gondolatnak. Mert nem az a cél, hogy több legyen a képviselő, hanem éppen ellenkezőleg...

A városigazgató ügyvédje. A tanács a városigazgató ügyvédjét leboteltatja. A munkálata a hatodik kerületi előjárás nyíltáros árvérést hirdet.

Megtorlás. Esztendője már, hogy Kubányi Juliska varrónét Ujpesten meggyilkolták. A gyilkost Nepomucki Lipót a székely bécsei rendőrség elfogta...

TÖRVÉNSZÉK.

Megtorlás. Esztendője már, hogy Kubányi Juliska varrónét Ujpesten meggyilkolták. A gyilkost Nepomucki Lipót a székely bécsei rendőrség elfogta...

Szárhegyre is. Minthogy itt sok pénz gyűjtött össze, Kopacz György káplán és Józsa Sándor iskolai igazgató kívánására Adam Imre kétszázötven forintot...

Szárhegyre is. Minthogy itt sok pénz gyűjtött össze, Kopacz György káplán és Józsa Sándor iskolai igazgató kívánására Adam Imre kétszázötven forintot...

Ideal írógép. SCHOTT H. és DONNATH Budapest, VII., Erzsébet-körút 62-45.

A Gresham biztosítási-társaság magyarországi fiók-igazgatójának Budapest. Nem akarom elmulasztani, hogy önöknek halálbiztosítást...

Óvás! Folyó hó sán a lünettő bíróság feljelenésének alapján 19 által arantán két újabb részint sajtó, törvényesen védett „Únicum” emelkedett előtűt ivergekben...

Zwack J. és Társai Budapest, IX., Soroksári-utca 92.

KÖZGAZDASÁG.

Az értéktörszóról.

Az értékpapírpiaconak szörnyen igaztalanus hettik volt. Hirtelen óriási vihar keletkezett a tőzsdén...

Az értéktörszóról. Az értékpapírpiaconak szörnyen igaztalanus hettik volt. Hirtelen óriási vihar keletkezett a tőzsdén...

Az értéktörszóról. Az értékpapírpiaconak szörnyen igaztalanus hettik volt. Hirtelen óriási vihar keletkezett a tőzsdén...

SZÍNHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

1904. Szombat, február 13.

M. KIR. OPERAHÁZ. Az Istenek alkonya. 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ. A bor. 7 órákor.

NEPSZÍNHÁZ. Katinka grófnő. 7 órákor.

A bűncső. 7 órákor.

URANIA. A modern asszony. 7 órákor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ. A fecskék. 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hajduk hadnagya. 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ. Az erény útjai. 7 órákor.

Fővárosi Orfeum. Még csak néhány napig Vénusz a földön. Lincke nagy operetteje. (Kezdete 8 órákor.)

Nagy feltűnést keltenek: Bhou Liko, Tschernoff, Postillions, La belle Dazie, Les 8 Parisiennes.

Ozigány- és katonazenét, operát, hangversenyt otthon hallhat, ha Sternberg-fonografot vesz.

Sternberg Armin és Testvére. Megnyitási jelentés. LANDER és POPLAN.

Budapest legjobb konyhája. SCHUSZTER HUGÓ. éttermei, télikert. Andrassy-ut 69 szám.

Bendel Gusztáv. Budapest, V. Váci-körút 80. Dufour dalma-ot bizonyít: azelőtte csak poszték.

BONNEKAT NEVELŐNÖK. francziát, németet, angolul, oroszul, németül, angolul, oroszul, németül, angolul, oroszul.

Amerikai czipők. valódi, el nem pusztítható, nagy választékban; továbbá saját készítésű, elegáns, finom czipők.

Ács László. szőjártó, nyerges és bőrdísz udapest, Üllői-ut 19. mindenféle úmunkákat és jócskán pontosan s olcsón eszközök.

Konkolyozók (trierok). minden gabonában osztályozására. Graepel Hugo.

REMÉNYIMÁLY. SPECIALISTA! az új és régi betegségek kezelésére. Naprend. Szombat, február 13.

Naprend. Szombat, február 13. Napfény, szombat, február 13. — Éjféli káth. Katalin.

Vizállás, 1904. február 12. Táblázat az időjárásról, hőmérséklettel és szelellyel.

Időjárás. A m. kir. meteorológiai központi intézet tájékoztató jelentése 1904. febr. 12-én regg. 7 órákor.

A tegnapi depresszió nyugot, oroszországi nyomult és Anglia felől új minimum mutatkozott.

Állomások. Táblázat az állomásokról, távolságról, időjárásról és hőmérséklettel.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései. 1904. február 12.

A) Árutőzsde. I. Gabonafélék. — Árak készpénzben 50 kilogrammonként.

Árutőzsde táblázat. Származás, nem és minőség. Árnyolam. Búza, Árpa, Kéreg, Zab, Tengeri, Repce.

II. Különböző termények (készárú).

Különböző termények táblázat. Származás, nem és minőség. Árnyolam. Ingyen hordó, 60 kilogrammonként.

B) Értéktőzsde.

Értéktőzsde táblázat. ERTEKPAPIROK. Államadósság, Más közközlés, Különböző közzéadások.

ERTEKPAPIROK.

ERTEKPAPIROK táblázat. Kibocsátók országai, értékek, dátumok.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Elsőbbségi kötvények táblázat. Államadósság, Más közközlés.

V. Bankok részvényei.

Bankok részvényei táblázat. Államadósság, Más közközlés.

ERTEKPAPIROK.

ERTEKPAPIROK táblázat. Kibocsátók országai, értékek, dátumok.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Takarékpénztárak részvényei táblázat. Államadósság, Más közközlés.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Biztosító társaságok részvényei táblázat. Államadósság, Más közközlés.

ERTEKPAPIROK.

ERTEKPAPIROK táblázat. Kibocsátók országai, értékek, dátumok.

XIII. Közlekedési vállalatok.

Közlekedési vállalatok táblázat. Államadósság, Más közközlés.

XIV. Sorsjegyek.

Sorsjegyek táblázat. Államadósság, Más közközlés.

